

Література

1. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 – № 2961 – IV // Відомості Верховної Ради України/ 2009. – № 23. Ст. 284
2. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991. // Відомості Верховної Ради України. 2010. – №48. – Ст. 564. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Соціальний захист інвалідів. Норм.акти та док – ти / За ред. П. М. Маргієва. – К., 2006. – 204 с.

УДК 340.343.(043.2)

Грабовська Г.М.

к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТА НАУКОВОГО ВІДКРИТТЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Особливу роль у розвитку науково – технічного прогресу, який може розглядатися як послідовне пізнання сил природи (відкриття) і використання пізаного наукою (винаходи), відіграють фундаментальні дослідження. Вони не тільки дають нові знання про навколишній матеріальний світ, але і є основою для створення принципово нових засобів впливу на природу.

Внаслідок фундаментальної наукової творчості з'являються такі наукові досягнення, як наукові відкриття. Це — найвищий рівень наукового пізнання матеріального світу. Визнання відкриттів особливим об'єктом правової охорони зажадало від законодавця надання даному поняттю більшої визначеності і конкретності. В чинному Цивільному кодексі України ст. 457 закріплено, що наукове відкриття – встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання [1]. Основними ознаками відкриття є: світова новизна, вірогідність, фундаментальність [2, с 18]. Наведене вище визначення потребує уточнення як з формальної так і зі змістовної точок зору: по – перше, з нього випливає, що корінні зміни до рівня пізнання вносять самі закономірності, властивості і явища матеріального світу як такі, а не їхнє встановлення тобто не власне наукове відкриття; по – друге, поняття «наукове відкриття» варто розглядати як комплексне правове явище – комплекс критеріїв (новизна, вірогідність, фундаментальність) має відповідати комплексу об'єктів (явище, властивість, закономірність), а також комплексу ознак, що характеризують окремо кожен об'єкт (назва, умови, причинно – наслідкові зв'язки тощо). Саме відповідність відкриттів усім перерахованим «комплексам» комплексам вимого виділяє їх з поняття «відкриття взагалі», що і є підґрунтям спеціальної правової охорони відкриттів.

Наукове відкриття передусім є кроком вперед, ще однією сходинкою на шляху пізнання навколишнього світу. Наукові відкриття є вирішенням завдання пізнання. З визначення відкриття випливають критерії його охороноздатності: відкриття повинне бути науковим положенням, обґрунтованим теоретично і, як

правило, підтвердженим експериментально (у зв'язку з чим між датами пріоритету і реєстрації відкриття проходить іноді не одне десятиліття); відкриття повинне мати своїм об'єктом закономірність, властивість або явище матеріального світу; відкриття повинне бути новим, тобто раніше не відомим у світі науковим положенням; відкриття повинне вносити корінні зміни в рівень пізнання (що і доводиться десятиліттями).

Не всі результати наукових досліджень можуть визнаватися науковими відкриттями. Не можуть отримати правову охорону в якості наукових відкриттів: гіпотези, здогадки, що не отримали належного підтвердження; відкриття родовищ корисних копалин, географічні, археологічні, палеонтологічні відкриття; створення нових технологічних процесів, конструкцій приладів і устаткування, нових матеріалів, методів діагностики та лікування хвороб та інших подібних рішень, що можуть отримати правову охорону як об'єкти патентного права [4, с 931].

Цивільний кодекс включає главу 38 «Право інтелектуальної власності на наукове відкриття», яка складається з двох статей – «Поняття наукового відкриття» та «Право на наукове відкриття», де у ст. 457 дається визначення наукового відкриття, а ст. 458 визначено, що право на наукове відкриття охороняється в порядку, встановленому законом. Тобто нині чинний ЦК прямо посилається на закон, який має охороняти право власності на наукове відкриття. Тому конче необхідна розробка і прийняття закону, який визначив би правові й організаційно – економічні засади у сфері правової охорони наукових відкриттів, закріпив систему державної реєстрації наукових відкриттів, їх визнання від імені держави, наукову експертизу. Впорядкував би відносини, що виникають у зв'язку з встановленням, експертизою, реєстрацією і використанням наукових відкриттів. Визначення понять «право на наукове відкриття», «охорона прав на наукове відкриття» є досить складними. В силу особливості наукове відкриття, як об'єкт правової охорони, зміст прав становить немайнові, так як за автором наукового відкриття не можуть бути закріплені виключні майнові права адже об'єктом охорони є встановлення закономірностей, властивостей або явища матеріального світу. Наукові відкриття як результат пізнання матеріального світу з моменту їхнього оприлюднення стають суспільним надбанням і можуть бути вільно використані кожною зацікавленою особою. Отже, право на саме наукове відкриття не може бути чиєюсь власністю. В той же час правовій охороні має підлягати авторство на наукове відкриття, пріоритет наукового відкриття, його назва, включаючи право надання відкриттю імені автора або спеціальної назви за його бажанням. Автору мають належати й інші особисті немайнові права, які слід визначити на законодавчому рівні, наприклад право перешкоджати будь – якому посяганням на відкриття, здатному завдати шкоди честі та репутації його автора [3, с 6].

Безсумнівним є значення наукових відкриттів у житті і діяльності людини. Таким чином, саме наука, наукова діяльність — провідний фактор розвитку суспільства. Інтелектуальна, творча діяльність, власне її результати — наукові відкриття в сучасних умовах суспільного розвитку набувають все більшого значення, визначають стратегію і тактику соціально – економічного розвитку будь – якого суспільства, в тому числі й України. На підставі цього закономірно у правовому полі відвести належне місце захисту прав інтелектуальної власності на відкриття.

Література

1. Цивільний Кодекс України. Книга четверта. Право інтелектуальної власності // Відомості Верховної Ради. – 2003 – NN 40 – 44, – Ст. 356.
2. Андрощук Г. Правова охорона наукових відкриттів / Г. Андрощук // Бізнес – інформ. – 1999. – № 16. – С. 17 – 19.
3. Шевелева Т. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття / Т. Шевелева // Інтелектуальна власність. – 2004. – № 4. – С. 3 – 7.

УДК 352.1+61:621.397.13/398(043.2)

Гузь О.О.,
адвокат,
м. Київ, Україна

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ (ПЛАТНИХ) З УРАХУВАННЯМ ДОТРИМАННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПАЦІЄНТА

Загальні положення укладання договорів у сфері надання платних медичних послуг комерційними установами регулюються нормами цивільного законодавства України, в тому числі, ст. ст. 901 – 907 ЦК України.

Основні розділи договору:

1. Роз'яснювальний. В даному розділі надається розшифровка медичних термінів, які використовуються у тексті, оскільки, Законом України "Про основи законодавства України про охорону здоров'я" передбачене надання пацієнту відомостей (у доступній формі) про стан його здоров'я, мету запропонованих досліджень, заплановані лікувальні заходи, прогнози та ризики.

2. Загальний. Зазначається перелік, найменування та обсяг послуг; стандарти якості; інформація про виконавця, пацієнта, замовника; про місце надання послуги; гарантії, зобов'язання.

3. Розрахунковий. Визначається вартість послуги, порядок розрахунків. При підготовці даного розділу звернути увагу на норми Закону України "Про захист прав споживачів".

4. Зобов'язальний. Крім загальноприйнятих обов'язків сторін та відповідальності за їх порушення варто зупинитися на конфіденційності інформації пацієнта. До конфіденційної інформації, зокрема, належать дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження. Збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, не допускається, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ст. 32 Конституції України, закон України "Про інформацію"). Так, огляд, результати огляду, стан здоров'я пацієнта, поставлений діагноз, інші відомості одержані під час медичного обстеження (інтимна та сімейна сторона життя) не підлягають розголошенню у відповідності ст. 286 ЦК України та Закону України "Про основи законодавства України про охорону здоров'я". Така інформація може бути надана лише за письмовою